

8. Структура на студиската програма согласно правилникот за организирање на докторски студии на единицата, број на предвидени предмети и стекнати кредити, како и број на кредити стекнати со изработката на докторскиот труд.

СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

Табела 8.1. Распоред на предмети/активности по семестри и години на студии

Структурата на студиската програма за докторски студии					
семестар	Реден број или код	Назив на предмет/активност	Број на ЕКТС кредити		Припадност на предмет/активност согласно ЗВО
			Задолжителни предмети/активности	Изборни предмети	
ПРВ семестар		Етика во научноистражувачката работа од областа	3		организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Методологија на научноистражувачка работа од областа	3		организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет за стекнување генерички знаења и вештини за истражување од универзитетска листа на изборни предмети		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
ВТОР семестар		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,

			Истражувачка работа под менторство (подготовка на предлог-докторски проект)	14		независен истражувачки проект под менторство (докторски проект)
			Прва годишна конференција	4		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ТРЕТ семестар		Предлог – докторски проект	27		независен истражувачки проект под менторство (докторски проект)
			Прв докторски семинар	3		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ЧЕТВРТИ семестар		Изработка на докторскиот труд	20		изработка и јавна одбрана на докторски труд врз основа на докторскиот проект
			Меѓународна мобилност	6		меѓународна мобилност, најмалку еднеделен престој,
			Втора годишна конференција	4		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ПЕТИ семестар		Активности за објавувањето на два труда во референтна научна публикација	20		објавување во референтни научни публикации и активно учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд
			Учество на меѓународен собир	7		меѓународна мобилност, најмалку еднеделен престој,
			Втор докторски семинар	3		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ШЕСТИ семестар		Трета годишна конференција	4		предавања и друг вид на комуникациски активности
			Одбрана на докторскиот труд	26		изработка и јавна одбрана на докторски труд врз основа на докторскиот проект

Табела 4.2. Изборни наставни предмети на студиската програма

Потпрограма ОПШТА И КОМПАРАТИВНА КНИЖЕВНОСТ

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	ЕКТС	Научна област на која му припаѓа изборниот предмет
1		Аспекти на просторот, времето и нарацијата		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
2		Идеологија, книжевност, медиуми и култура		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
3		Компаратистиката и современите книжевни текови		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
4		Теории на интертекстуалноста		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
5		Европскиот политички роман		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
6		Литературата и градот		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
7		Интермедијални теории и практики		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
8		Миграција, егзил, дијаспора – транснационалната литература како предизвик		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
9.		Поетика на надреализмот		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
10.		Пародијата во современата книжевност и култура		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
11.		Книжевен превод и интеркултурен дијалог		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
12.		Компаративни интермедијални толкувања: филмот, фотографијата и книжевноста		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
13.		Род и жанр		6	<i>Опита и компаративна литература</i>
14.		Интеркултурни поетики: Исток Запад		6	<i>Опита и компаративна литература</i>

ПРИЛОГ БР. 3

1. Предметни програми со информации согласно со членот 4 од Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од третиот циклус на студии (“Службен весник на Република Македонија”, бр.25/2011 и бр.154/2011)

Ред.број:

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ЕТИКА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Институт за филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, трет, трет циклус)	Трет			
6.	Академска година/семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Дејан Донев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): по запознавањето со постулатите на научноистражувачката етика, каде фокусот е на науката како значајна форма на човековото живеење и труд, потоа на развојот на етиката на науката во современата епоха, а особено на конституирањето на применета етика на науката, понатаму докторските кандидати треба преку конкретни дилеми и проблеми од полето на применетата етика, да добијат продлабочени сознанија за суштината, развитокот, целите и задачите на етиката на науката и нејзините резултати, како форма на практичка етика со особени морални форми, принципи и норми. Едновременно, докторските кандидати треба да се стекнат и со знаења и изградат ставови и критериуми за оценка, согласно философското обмислување на есенцијалните проблеми поврзани со можните опасности од техничкиот и технолошкиот развој, но и да изградат одговорен пристап кон научните резултати, повикувајќи се пред се на одговорноста на научниците во однос на заштита на природата, човекот и животот во целост.				
11.	Содржина на предметната програма: во самата содржина на наставната програма, акцентот е ставен на прашањата кои најмногу ја тангираат современата етика на научните истражувања, а бараат специфично обмислување - како да се носиме со новите и покомплексни проблеми во услови кога треба да обезбедиме истражувачки, академски интегритет, доверба, лојалност, дијалог, да покажеме одговорност, професионалност, доследност и искреност; потоа на современите тенденции и приоди во етиката денес кои се обидуваат да дадат одговор во решавањето на проблемите во науките и научните истражувања (развивање на една биоцентрична и холистичка парадигма на дејствување, нужноста од нова етика на одговорноста и реоткривање на моралниот однос кон природата и другите облици на живот); но и на параметрите според кои се дефинира и разликува човекот (права, карактер, достоинство) во однос на другите видови „живот“ во обидот да се постават патеките за идните генерации (проучувањето на мозокот, неврофармакологијата и контрола над однесувањето, продолжувањето на животот, генетско инженерство) и живот (голиот живот, правилата во биотехнологијата и политичката контрола над биотехнологијата).				
12.	Методи на учење: консултирање на релевантна литература, консултации со предметниот наставник, самостојни истражувања на зададени теми од предметот, пишување на студентски трудови.				
13.	Вкупен	90 часа			

	расположив фонд на време					
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.		30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи		30	
		16.3.	Домашно учење – задачи		30	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		редовност во наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Izrael, Mark & Hay, Iain	Research ethics for social scientists	SAGE, London	2006
		2.	Krznar, Tomislav	Znanje i destrukcija	Pergamena	2011
		3.	European commission, Directorate – General for Research and Innovation	Options for strengthrning responsible research and innovation	Publications office of the Europian Union, Luxembourg	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Shamoo, E. Adil & Resnik, B. David	Responsible conduct of research	Oxford University Press, New York	2009

		2.	European commission, Directorate – General for Research and Innovation	<i>Ethical and regulatory challenges to science and research policy at the global level</i>	Publications office of the European Union, Luxembourg	2012
		3.	Wisser, Richard	<i>Odgovornost u mijeni vremena</i>	Svjetlost	1988

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДОЛОГИЈА НА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАТА РАБОТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност – Општа и компаративна книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филозофски факултет - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар		Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Ана Димишкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Студентите да стекнат темелни познавања од сферата на научната методологија, како во сегментот на општата методологија на научноистражувачката работа, така и во методологијата од подрачјето на хуманистичките науки - Студентите да се здобијат со продлабочени знаења за принципите и карактеристиките на методите со кои се истражувани и решавани клучните филозофски прашања и кои имаат фундаменталното значење не само на планот на филозофското, туку и на научното мислење воопшто; - Студентите да се оспособат за следење на најновите методолошки трендови во областа на нивното професионално усовршување, со особен акцент врз интердисциплинарната димензија на методологија во хуманистичките дисциплини; - Студентите да се оспособат за самостојна и критичка примена на научноистражувачките методи и постапки во иницирањето, планирањето и реализирањето на самостојни научни истражувања, односно создавањето на сопствени научни дела.				
11.	Содржина на предметната програма: - Предметот и методот на науката; општа, посебни и специјални методологии; општи научни методи и општа постапка на научното истражување; преглед на квантитативните и на квалитативните истражувачки методи; структурата на научните трудови; документарната подлога на научните трудови: цитирање, парафразирање, избегнување на плагијаторство; изработка на предлог-проект за истражување (елаборат); - Условеноста на методолошките парадигми од генералните теориски позиции: емпиристичко-индуктивен метод; рационалистичко-дедуктивен метод; критичката филозофска методологија; позитивизам, херменевтички метод, структурализам и постструктурализам, феноменолшки метод, методолошки „анархизам“; - Специфични методски постапки во хуманистичкиот дискурс: историскиот и критичко-компаративниот метод на толкување на текстовите; дијалектичката структура на филозофската аргументација и нејзините дијалогски аспекти; концептуалната анализа како метод; мисловен експеримент („Gedankenexperiment“); конструирање на апстрактни теориски модели и тестирање на нивната објаснувачка моќ.				
12.	Методи на учење: Консултирање на релевантна литература, консултации со предметниот наставник, самостојни истражувања на зададени теми од предметот, пишување на студентски трудови и нивно презентирање.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30 часа настава и 60 часа домашна работа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања (теоретска настава) и дискусии		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење		40 часа
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			40	
	17.2.	Устен испит/презентација			30	
	17.3.	Активност и учество во дискусии			30	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност на предавањата (за потпис) и предаден писмен труд (за полагање завршен испит)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски (со можност за изведување на наставата и на англиски јазик)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Панзова, В.	<i>Вештината на истражувањето: опитите постапки во научната работа</i>	Филозофски факултет, Скопје	2018
		2.	Брајман, А.	<i>Методи на општественото истражување</i>	Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола	2014
		3.	Cappelen, H. and al., eds.	<i>The Oxford Handbook of Philosophical Methodology</i>	Oxford University Press, Oxford	2016
		4.	Booth, W. C. et al., eds.	<i>The Craft of Research</i> (4 th ed.)	Chicago University Press, Chicago	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Трајковски, В. и Ангелоска Галевска, Н.	<i>Академско пишување и објавување</i>	Филозофски факултет, Скопје	2022
		2.	Murray, R.	<i>How to Write a Thesis</i> (3 rd ed.)	Open University Press, Berkshire	2011
		3.	D'Oro, G. and Overgaard, S., eds.	<i>The Cambridge Companion to Philosophical Methodology</i>	Cambridge University Press, Cambridge	2017
		4.	Daly, Ch.	<i>An Introduction to Philosophical Methods</i>	Broadview Press, Peterboroug	2010

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АСПЕКТИ НА ПРОСТОРОТ, ВРЕМЕТО И НАРАЦИЈАТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ Катедра за општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година	Втор семестар	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Проф.д-р Славица Србиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има цел да го насочи докторантот кон толкување на теоретските и философските, социолошките, психоаналитичките, антрополошките, историските аспекти на наративните структури реализирани со различни медиуми (зборови, слики, движења) и нивната интеракција врз основа на категориите време и простор. Во врска со тоа се проблематизираат категориите „свет“, „субјект“, „традиција“, „комуникација“, „современост“, „индивидуално/општо“ условени од просторно-временските координати актуелни на планот на нарацијата, во рамките на структурата на текстовите, низ призма на медиумот на реализација и низ призма на културата.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметот е заснован врз проучувањето на философијата на И. Кант која примарно упатува кон категориите простор и време како конститутивни аспекти на човековото искуство. Согласно со тоа, нарацијата е дискурс со чие посредство се претставува / наративизира /текстуализира човековото искуство. Испитувањата се движат и во насока на компаративните интерпретации на категориите „хронотоп“ (Бахтин, 1981), „свет на текстот“, (Верт, 1999), „свет на приказната“ (Херман, 2005) „дигетички универзум“ (Женет, 1972), „возможни светови“ (Т.Павел, У.Еко, Љ.Долежел), „виртуелна реалност“, како и на другите категории кои се анализираат во контекст на жанрот/видот (роман, драма, расказ, песна, автобиографија, патопис, мемоари, дневници итн) но, и во контекст на медиумот низ кој се изразува делото (сликарство, филм, телевизија, фотографија и други современи дигитални медиуми) со тоа секој вид медиум се поима како структура која остварува трансмисијата на текст до читателите/гледачите. Проблемот со кој се занимава курсот е во корелација со семантиката простор-време и нарација која се актуализира во теоријата на фикцијата, семантичката типологија на фикционалните светови, теоријата на приказната и карактерот, поетиката на постмодернизмот, теоријата и практиката на медиумите. Теоријата на просторот и времето и нивната наративизација функционира на неколку текстуални рамништа, како поетика на просторот и менталните, фигуративните алузии на претставување на просторот и времето (М. Бахтин, Г. Башелар, Ј. Лотман), како тематизирањето на просторот и времето, како просторно и временско протегање на текстот, како простор и време разгледувани во корелација со контекстот во кој се создава текстот, како начин				

	на неговото меморирање, како трансмисија и рецепција на времето и просторот во различни епохи/контексти, како просторно-временски аспекти изразени преку постапките фрагментирање, декомпонирање, нарушувања на хронологијата, монтажа на просторно –временски текови, како компаративно проучување на медиумски-специфичните техники кои им овозможуваат на луѓето да ги создаваат менталните слики за просторот и временските дејствија, како емпириско проучување на менталната визуелизација и односот кон медиумот на изразување, како толкување на спознајните способности за поимање на заплетот и искуствата врзани за навлегување во него, како историска и културолошка варијабилност на семиотичките опозиции кои го детерминираат типологизирањето на наративните светови, како испитување на временско-просторните контексти на интерпретацијата и детерминантите на нејзина изведба.					
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови					
13.	Вкупен расположив фонд на време	100				
14.	Распределба на расположивото време	2+0				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	50		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	10		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20		
		16.2.	Самостојни задачи	10		
		16.3.	Домашно учење – задачи	10		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			20	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			70	
	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство на настава и соработка врз проектот			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/Анаглиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација/Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Славица Србиновска	Меѓу фикцијата и стварноста	Сигмапрес	2019
		2.	Susan Onega	Narratology: An Introduction.	Longman	1996

			and José Angel García Landa, editors,			
		3.	Carr, David.	Time, Narrative and History	Bloomington, Indiana UP	1986
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Paul Ricoeur	Time and Narrative	University of Chicago press, Chicago/London	1985
		2.	Susan Stanford Friedman	“Spatialization: A Strategy for Reading Narrative.”	Narrative 1:1, 12–23.	1993
		3.	Marie- Laure Ryan	Narrative Across Media: The Languages of Storytelling	(ed) Lincoln: University of Nebraska Press	2004

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ИДЕОЛОГИЈА, КНИЖЕВНОСТ, МЕДИУМИ, КУЛТУРА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Филолошки факултет „Блаже Конески“ Наука за книжевност во област на хуманистички науки			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ Потпрограма на Катедра за општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година	Втор семестар	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Проф.д-р Славица Србиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): предметот има цел да го насочи. докторантот кон градење критички однос кон системите на мислење кои го „диктираат“ осмислувањето на светот во кој живееме, критички однос кон убедувањата, верувањата и предрасудите, комплексот од произведени значења. Конјуктурата на дискурсот и моќта се преиспитува низ структурите на книжевноста, нејзината корелација со медиумите и функцијата на истите во претставувањето и прогласувањето на политички создадената „општествената реалност“ како „природна“ стварност.				
11.	Содржина на предметната програма: предметот е заснован врз проучувањата на специфичностите на комуникативна мрежа од значења условени од политичките стратегии на една епоха, врз именувањето на вредностите низ призма на дискурсот на моќните и привилегирани структури во една општествена реалност. Во него се опфатени критичките промислувања на филозофијата и политичката историја на идеите за „разумот како инхерентно насилан и манипулативен инструмент кој има потреба да ги негира сетилните особености на природата и на телото.“ Во исто време истражувањата полемизираат со двојството инструментална мисла-варварски ирационализам обидувајќи се да упатат на „кризата на вистината/верувањата“ во епохите кои избобилуваат со глобални и доминантни „стратегии на идентификација“ и мислења/предрасуди кои го контаминираат книжевниот простор, медиумите и културата бидејќи поседуваат сопствен инструмент за претставување. Полемиката е упатена кон оние стратегии кои настојуваат да го исклучат имагинарниот комплекс од значења/убедувања/вистини и се насочени кон нихилизам. Проучувањата се фокусираат врз статусот на „субјектот“ во комуникативните улоги и релации, врз репертоарот од инструменти за именување и интерпретација на културата, особено уметноста на книжевноста и вредноста. Субјектот се анализира во определен „центриран контекст“ се преиспитува преку инстанциите на моралната, политичката и естетската димензија на идеолошката формација и историскиот контекст во кој создава, интерпретира и живее (М. Франк). Во корелација со истражување на екстремните негативни утопии (фашизмот/Х.Арент) се преиспитуваат формалните и содржинските аспекти на книжевните дела, филмовите, драмските и театарските претстави како феномени на културата и нивната моќ за естетско манифестирање на критички однос кон светот. Во прилог на тоа се актуализира сложена методологија на интердисциплинарен пристап (философија, социологија, теорија на книжевноста и културата, историја, антропологија), исто како што сепроблематизираат прашањата за односот помеѓу фикционалните и реалните светови, односно се поставуваат прашањата врзани за „семантичкиот универзум“ во чија содржина е инкорпорирано множество од светови и нивните сложени интеракции.				

12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови					
13.	Вкупен расположив фонд на време		100			
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		50	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		10	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20	
		16.2.	Самостојни задачи		20	
		16.3.	Домашно учење – задачи			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			50	
	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство на анстава и самостојни истражувања			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација/Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Theodor Adorno	Žargon autentičnosti	Nolit	1978
		2.	Niklas Luman	Društveni sistemi	Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića Sremski Karlovci	2001
		3.	Славица Србиновска	Средба на културите	Сигмапрес	2022
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jacques	Acts of Literature	Routledge	1992

			Derrida			
		2.	Michel Foucault	Surveiller et punir	Gallimard	1975
		3.	Gilles Deleuze	Cinéma I: L'image mouvement	Les Editions de Minuit	1983

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КОМПАРАТИСТИКАТА И СОВРЕМЕНИТЕ КНИЖЕВНИ ТЕКОВИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	2023/2024	2	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Маја Бојациевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се здобијат со продлабочени знаења во доменот на современата книжевна презентација и истите да ги користат во промислувањето на културните феномени. Курсот има за цел продлабочен и опфатен увид во современите книжевни текови, од аспект на компаратистиката, што подразбира теориски, тематски и интердисциплинарни пристапи				
11.	Содржина на предметната програма: Курсот ќе ги истражува, во компаративен критички контекст, репрезентативните дела на современите книжевни текови, особено на фикцијата, каде што на најубедлив начин се допираат суштинските прашања на културната имагинација. Современата книжевност е длабоко обележана со темите класата, родот и расата, колонијализмот и национализмот, новите литературни идентитети и меморијата, егзилот, траумата и револтот, религијата и секуларизмот, дијаспоричните наративи, културниот превод, политичката репресија и сл. Клучните теориски и тематски прашања и нивното книжевно презентирање ќе бидат обработувани преку студија на неколку централни текстови од автори (Пруст, Ман, Брок, Музил, Куци, Угрешки, Памук, Ружди) чија уметност, потенцијално вознемирувачка, ги предизвикува традиционалните разбирања на наративната презентација, на жанровите, на историјата и на самата култура				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	0	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Arjun Apaturai	Modernity at Large		
		2.	Pascale Casanova	La république mondiale des lettres	Seuil	2008
		3.	Georges Didi-Huberman	Images malgré tout	Minuit, Paris	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Michel de Certeau	La culture au pluriel	Seuil, Paris	1993
		2.	Geoges Didi-Huberman	Memorandum de la peste	Paris, Christian Bourgois	2006
		3.	Sloterdijk, P.	Colère et temps	Paris, Libella	2007

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИИ НА ИНТЕРТЕКСТУАЛНОСТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет			
6.	Академска година/семестар	2023-2024	втор	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Д-р Марија Ѓорѓиева Димова, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е да се запознаат студентите со релевантните современи теории за интертекстуалноста, да го усвојат нивниот категоријален систем и да се оспособат за нивна практична/интерпретативна примена врз репрезентативни книжевни текстови. Литерарно-теоретски компетенции; способност за анализа на релација текст-контекст; способност за релација и интеграција со содржини од компатибилни наставни предмети; способност за истражувачка работа				
11.	Содржина на предметната програма: Теориски контекстуализации на интертекстуалноста. Поимот интертекстуалност во теориски и историски контекст. Традиционални интертекстуални појави и видови. Преглед на релевантни интертекстуални теории, систематизирани како радикални/постструктуралистички (Ј.Кристева, Р.Барт), рестриктивни/структуралистички (Ж.Женет, Х.Блум), мнемонички (Р.Лахман, Д.О.Толик), херменевтички (Џ.Калер, М.Рифатер). Концептуалната тријада влијание, интертекстуалност, рецепција. Теориско-методолошкиот профил на интертекстуалноста и нејзините херменевтички и мнемонички импликации врз книжевноста. Интертекстуалноста како типолошки критериум. Усвојување на интертекстуални парадигми: транстекстуалност, цитатност, пародија, интертекстуална иронија. Интертекстуалноста како компаративна толкувачка стратегија, применета врз репрезентативни книжевни текстови.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	-	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	15	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			40
	17.3.	Активност и учество			20
18.	Критериуми за оценување (бодови/		до 50 бода		5 (пет) (F)

	оценка)	51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Изработка на семинарски труд				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација/самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Allen Graham	Interetextuality	London and New York:Routledge	2000
		2.	Juvan Marko	History and Poetics of Intertextuality	Purdue University Press	2008
		3.	Марија Ѓорѓиева Димова	Модели на интертекстуалност во романот	Скопје: Три	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Heinrich F. Plett	Intertextuality	Berlin New York Walter de Gruyter	1991
		2.	Dubravka Oraic Tolic	Teorija citatnosti	Zagreb:Graficki zavod Hrvatske	1990
		3.	Катица Кулавкова (прир)	Теорија на интертекстуалноста	Скопје:Култура	2003

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЕВРОПСКИОТ ПОЛИТИЧКИ РОМАН			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	2023/2024	2	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Маја Бојадиевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Курсот има за цел, во една компаративна перспектива, да ги запознае студентите со едни широко тематско поле во европската книжевност, во кое се истражува конфликтот на поединецот со историјата и со идеологијата. Во рамките на курсот се истражува политичкиот роман како форма која ја опфаќа драмата на индивидуата во тоталитарниот режим.				
11.	Содржина на предметната програма: Литературата на неколку значајни европски автори покажува постојана фасцинација за истражување на експлицитните и имплицитните релации на поединецот со политиката. Драмата на поединецот, изложен на притисоците на идеологијата и на тоталитарните режими, во политичкиот роман се прекршува преку преиспитување на интелектуалните и моралните предизвици на поединецот, зафатен со злоупотребите на системот. Појдовната точка на политичкиот роман е постојаниот конфликт помеѓу изворните слободи на поединецот и притисокот на власта, присвоена од „авторитетите“. Курсот ги анализира различните модели на она што го нарекуваме политички роман: модел кој се потпира на фигурите на „несреќната свест“; моделот на политички роман како критика на идеологиите, моделот на пародирање на тоталитарните системи; моделот на роман кој го истражува универзумот на затворот и на логорот и тн. Ова широкот тематско поле ќе се истражува преку анализата на репрезентативни европски романи, почнувајќи од романите на Франц Кафка, Клаус Ман, Курцио Малапарте, Агота Кристоф, Примо Леви, Голијарда Сапиенца и други.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	0	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	H. Arendt	Le système totalitaire	Paris, Seuil,	1972
		2.	D. Villa	Genealogies of Total Domination: Arendt, Adorno, and Auschwitz	New German Critique	2007
		3.	Џ. Агамбен	Homo Sacer	Скопје, Сигмапрес,	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Клаус Ман	Мефисто	Сигмапрес	2018
		2.	Примо Леви	Потонатите и избавените	Grasset	1978
		3.	G. Agamben	The man without content	Stanford University Press	1999

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИТЕРАТУРАТА И ГРАДОТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година / втор семестар		Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Лидија Капушевска-Дракулевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Курсот има за цел интердисциплинарен пристап во промислувањето на феноменот урбана култура. Културно-теоретски компетенции Способност за анализирање, синтетизирање и разбирање Способност за контрастивен пристап (јазичен-литературен), (културноцивилизациски пристап)				
11.	Содржина на предметната програма: Поимот спацијалност во книжевноста или поимот „место“ како повеќеозначен просторен феномен е во тесна корелација со една дисциплина на компаративната книжевност – имагологијата, чијашто централна проблематика, меѓу другото, е, исто така, поимот на книжевниот простор. Програмата има за цел да го актуализира историскиот развој на урбаната култура и нејзините современи аспекти. Со оглед на комплексноста на феноменот „уруано“, предметот се фокусира на следниве теми и теориски прашања: Идејата за градот во европската мисла. Значењето на германскиот романтичар Е. Т. А. Хофман и неговата фантастична проза за раѓањето на модерниот урбан сензибилитет. Иновации во поглед на формата и содржината: улогата на Бодлер и збирката песни во проза „Сплинот на Париз“ во визуелизација на топосот на градот. Во лавиринтите на градскиот пејзаж: од фланеризам и восхит, до паника и страв. Градот во авангардата: значењето на експресионизмот и придонесот на надреализмот. Читање на градот / читање на текстот – градот и текстот: нешто помеѓу реалност и фикција („Надја“ на А. Бретон во корелација со „Вечно сегашно време“ на В. Јанковски и др. примери). Впишување на сеќавањето во просторот. Визурата на книжевното Скопје: дали Скопје е дел од книжевната мапа на европските (светски) градови? Апликативен материјал: компаративни интерпретации на дела од различни епохи и национални и транснационални продукции.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	65	
		16.2.	Самостојни задачи	50	
		16.3.	Домашно учење - задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	-		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	80		
	17.3.	Активност и учество	20		

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Нема			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Bertrand, Westphal	Geocriticism: real and fictional spaces	New York, Palgrave Macmillan	2011
		2.	Nemec, Krešimir	Čitanje grada	Zagreb, Naklada Ljevak	2010
		3.	Benevolo, Leonardo	Grad u istoriji Evrope	Beograd, Clio	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lehan, Richard	The City in Literature. An Intellectual and Cultural History	Berkeley/Los Angeles/London, University of California Press	1998
		2.		Sarajevske sveske br. 21/22 (temat: Grad)	Sarajevo	2008
		3.	Капушевска-Дракулевска, Лидија, Никола Гелевски, прир.	Скопски раскази (антологија)	Скопје, Темплум	2023

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕРМЕДИЈАЛНИ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевноста Општа и компаративна книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески” – Скопје Катедра за општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година	Втор семестар	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Владимир Мартиновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е да понуди палета методолошки приоди во компаративното проучување на релација книжевност-други уметности Компетенции: Способност за интермедијални проучувања на реласија книжевност – ликовна уметност Способност за користење наставни средства и медиуми Способност за корелација и интеграција на содржини од компатибилни наставни предмети: историја на уметноста / филозофија / естетика				
11.	Содржина на предметната програма: Уште во античката теориска мисла општопозната е тезата за „сестринските“ односи меѓу уметностите. Со оглед на комплексноста на односите меѓу уметностите, предметот се фокусира на следниве теми и теориски прашања: Дефиниции на интермедијалноста. Преглед на интермедијалните проучувања. Интермедијални теории. Преглед на типологии на интермедијални односи. Интерсемиотички релации. Интермедијалност, мултимедијалност, трансмедијалност. Интермедијални херменевтички практики. Визуелни читања на книжевните дела: поезија, проза и драма. Интермедијалните практики на релација книжевност – ликовни уметности, музика, филм, перформативни уметности, архитектура. Посочените теми ќе бидат разгледувани преку интерпретации на книжевни дела од различни жанри, епохи и национални литератури.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	-	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	15	
		16.3.	Домашно учење - задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	-		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	80		
	17.3.	Активност и учество	20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Нема			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Heffernan, J.A.W.	<i>Museum of Words</i>	The University of Chichago Press	1993
		2.	Мартиновски, В.	<i>Слики за читање</i>	Магор	2009
		3.	Србиновска, С.	<i>Интермедијални стратегии</i>	Сигмапрес	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Hamon, P.	<i>Imageries, littérature et image au XIX siècle</i>	José Corti	2001
		2.	Група автори	<i>La Littérature et les arts figurés de l'Antiquité a nos jours</i>	Les Belles Lettres	2001
		3.	Pavličić, P, ed.	<i>Intertekstualnost & intermedijalnost</i>	Institut za povijest knizevnosti	1988

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МИГРАЦИЈА, ЕГЗИЛ, ДИЈАСПОРА – ТРАНСНАЦИОНАЛНАТА ЛИТЕРАТУРА КАКО ПРЕДИЗВИК			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година / втор семестар		Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Елизабета Шелева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Завршен втор циклус студии			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): интердисциплинарна анализа на миграцијата, егзилот, културната дијаспора како актуелни феномени и предизвици на современиот глобализиран свет, проучување на новиот концепт на транснационална литература (литература отаде границите) - како креативен предизвик на современата компаративистика				
11.	Содржина на предметната програма: Типолошки разлики меѓу поимите: миграција, егзил, дијаспора. Дислокација/детериторијализација.Егзилот како архетипска фигура на културолошките проучувања.Писмото на егзилот – од Библијата до денес. Апатридност и внатрешен егзил. Домот и загубата на домот –рекурентни мотиви на (пост)модерната литература.Повеќекратни припадности и хибридни идентитети. Меѓужанровост и меѓуродовост. Транс-националната литература како нов концепт и предизвик во ерата на глобализација.Дијаспорични интелектуалци и писатели.				
12.	Методи на учење: читање на референтната литература, интердисциплинарно стражување, изработка на усни и писмени презентации, дискусија и толкување на избрани дела од програмата				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	65	
		16.2.	Самостојни задачи	50	
		16.3.	Домашно учење - задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			да
	17.3.	Активност и учество			да
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовно следење на наставата и активно учество на предавањата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Армандо Њиши	Креолизација на Европа (книжевност и миграција)	Магор	2013
		2.	Елизабета Шелева	Од личен агол	Магор	2019
		3.	Zoran Đerić	Dom i bezdomnost u poeziji 20 veka (na primerima ruskih, poljskih i srpskih emigrantskih pesnika)	Mali Nemo	2007
			Zoran Đerić	Sa Istoka na Zapad (slovenska književna emigracija u 20 veku)	Stylos	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Edward Said	Reflections On Exile	Granta Books	2000
		2.	Svetlana Boym	Budućnost nostalgije	Geopoetika	2005
		3.	Amin Malouf	In The Name of Identity (Violence and the Need to Belong)	Penguin	2000

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПОЕТИКА НА НАДРЕАЛИЗМОТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година / втор семестар		Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Лидија Капушевска-Дракулевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Курсот има за цел актуализација на надреализмот како најсеопфатна естетска револуција на 20.век и едно од најпрочуените интелектуални движења во културната историја. Културно-теоретски компетенции Способност за анализирање, синтетизирање и разбирање Способност за контрастивен пристап (јазичен-литературен), (културноцивилизациски пристап)				
11.	Содржина на предметната програма: Надреализмот во контекст на европската авангарда. Поимот надреализам. Генеза: од Дада кон надреализам. Оригиналниот француски модел. Наследството на романтизмот. Релација: симболизам-надреализам. Планетарните размери на надреализмот. Неприкосновени родоначалници (Маркиз де Сад, Лотреамон, Рембо). Историја на надреалистичкото движење. Судирот на книжевната левица. Српскиот надреализам и неговото значење за развојот на јужнословенските литератури по Втората светска војна. Надреализам: теории, теми и техники. Интермедијалниот карактер на надреализмот. Надреализмот и современата македонска поезија. Надреалистички постапки во современата македонска поезија. Апликативен материјал: компаративни интерпретации на репрезентативни надреалистички текстови од различни национални литератури.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	65	
		16.2.	Самостојни задачи	50	
		16.3.	Домашно учење - задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	-		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	80		
	17.3.	Активност и учество	20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Нема				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Урошевиќ, Влада, Лидија Капушевска-Дракулевска	Птици во аквариум (Надреализам 1924-2024)	Скопје, Полица	2023
		2.	Урошевиќ, Влада (составил и превел)	Големата авантура: францускиот надреализам	Скопје, Македонска книга	1993
		3.	Капушевска-Дракулевска, Лидија	Поетика на несознајното: надреалистички импулси во современета македонска поезија	Скопје, Магор	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Abastado, Claude	Intoduction au Surréalisme	Paris-Montréal, Bordas	1971
		2.	Biro, Adam, René Passeron (ed.)	Dictionnaire Général du Surréalisme et de ses environs	Paris	1982
		3.	Durozoi, Gérard, Bernard Lecherbonnier.	Le surréalisme: theries, thèmes, techniques	Paris, Libraire Larousse.	1972

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПАРОДИЈАТА ВО СОВРЕМЕНАТА КНИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност Општа и компаративна книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет			
6.	Академска година/семестар	Прва година	втор семестар	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Д-р Марија Ѓорѓиева Димова, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е да се запознаат студентите со релевантните современи теории за пародијата, да го усвојат нивниот категоријален систем и да се оспособат за нивна практична/интерпретативна примена врз репрезентативни текстови. Литерарно-теоретски компетенции; способност за анализа на релација текст-контекст; способност за релација и интеграција со содржини од компатибилни наставни предмети; способност за истражувачка работа				
11.	Содржина на предметната програма: Теориски контекстуализации: преглед на доминантните концептуализации на пародијата (во теориите на рускиот формализам, М.Бахтин, Л.Хачион, Р.Лахман, С.Дентит, М.Роуз, М.Јуван); дистинктивноста и комплементарноста на пародијата во однос на иронијата, травестијата, пастишот, стилизацијата; пародијата како интертекстуална, автореференцијална и метафикционална постапка; формалната, прагматската и идеолошката димензија на пародијата. Интерпретативни контекстуализации: примена на теориски усвоените знаења во компаративното промислување на пародијата како доминантна постапка на структурна и на тематска конструкција во современата книжевност и култура низ толкување репрезентативни текстови; препознавање на метатекстуалните функции на пародијата како дискурзивен и субверзивен модус, двојната кодираност, трансконтекстуализацијата, критичката дистанца				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	-	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	65	
		16.2.	Самостојни задачи	50	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	80		
	17.3.	Активност и учество	20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Нема				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација/самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Hutcheon, Linda	A Theory of Parody:the Teachings of Twentieth-Century Art Forms	Urbana and Chicago:University of Illinois	2000
		2.	Rose, A. Margaret	Parody: ancient, modern, postmodern	Cambridge University Press.	1993
		3.	Dentith, Simon	Parody	London and New York: Routledge	2000
	22.2.					
		Реден број				
		1.	Hutcheon, Linda	The Politics of Postmodernism	London and New York: Routledge	2001
		2.	Genette, Gérard	Palimpsests	University of Nebraska Press, Lincoln – London	1997
		3.	Димова-Ѓорѓиева Марија	Толкувачки визури	Скопје: Три	2016

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КНИЖЕВЕН ПРЕВОД И ИНТЕРКУЛТУРЕН ДИЈАЛОГ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевноста Општа и компаративна книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески” – Скопје Катедра за општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година	Втор семестар	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Владимир Мартиновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е да овозможи подготовка за трудуктолошки и интеркултурни истражувања во рамките на компаративното проучување на книжевноста и културата Компетенции: Способност за историско-книжевна контекстуализација Способност за користење наставни средства и медиуми Способност за корелација и интеграција на содржини од компатибилни наставни предмети				
11.	Содржина на предметната програма: Уште од зачетоците како научна дисциплина, компаративната книжевност не потсетува дека преводот е неопходна дејност што овозможува комуникација, дијалог и размена меѓу различните култури и книжевните системи. Преводот е основно средство за меѓусебно запознавање на книжевностите. Имајќи предвид дека ниеден човек не ги познава сите јазици, читателот по дефиниција е упатен да чита (преведени) дела, на јазикот или на неколкуте јазици што ги познава. Преводната литература добива статус на клучна, неодминлива алка во сложените процеси на интерлитерарната и интеркултурната комуникација. Поаѓајќи од тезата на компаратистот Ив Шеврел дека „преведените текстови се капитален сектор на културните размени“, во рамките на овој изборен предмет ќе настојваме да загатнеме и анализираме неколку епистемолошки прашања на современата трудуктологија и компаративната книжевност: 1) Кои се врските меѓу книжевниот превод и комуникацијата меѓу културите и литературите? 2) Дали (и како) преведената литература станува дел од системот на националната литература? 3) Колку преведувачкиот опус на еден писател може да ни помогне да ги согледаме генетско-контактните врски на неговиот опус со дела од други книжевни традиции? 4) Кои се функциите на посредните преводи во „посредувањето“ меѓу книжевните средини? и 5) Како да се чита, да се толкува и да се проучува еден книжевен текст од друга јазична и книжевна зона, т.е. да се интерпретира преводот и/или оригиналот? 6) Како приопштувањето на новиот превод влијае и врз промените во книжевниот систем? 7) Кои се имаголошките имприкации на книжевниот превод, односно, како преводот превод се надоврзува на претходните претстави за културата и литературата на делото што се преведува?				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.		15
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.		-
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		65
		16.2.	Самостојни задачи		50
		16.3.	Домашно учење – задачи		50

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			-	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			80	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 х до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 х до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Нема			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Alaoui, A. M. ed.	<i>Littératures Comparées et Traduction</i>	CCLMC	2005
		2.	Bassnett, S. / Lefevre, A. ed.	<i>Translation, History and Culture</i>	Pinter	1990
		3.	Lefevre, A.	<i>Introduction: Comparative Literature and Translation</i>	Duke University Press	1995
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Шеврел, И.	<i>Компаративна литература</i>	Магор	2005
		2.	Њиши, А. прир.	<i>Компаративна книжевност</i>	ДККМ/Магор	2006
3.		Стојменска-Елзесер, С. прир.	<i>Компаративна книжевност: хрестоматија</i>	Евро-Балкан Пресс – Менора	2007	

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕРКУЛТУРНИ ПОЕТИКИ: ИСТОК-ЗАПАД			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	2023-2024	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	д-р Елизабета Шелева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): анализа и толкување на актуелните интеркултурни односи				
11.	Содржина на предметната програма: Дискурсот Исток-Запад.Мапирањето како вежба на моќ, знаењето како (територијално, културално, идентитетно) запоседнување. Дислокација на центрите- од медитеранизам кон атлантизам.Симболичка и имагинативна географија. Истокот како концепт.Ориентализам, балканизам и окцидентализам.Степенување на Ориентите.Варварството како состојба на источниот сосед.Истокот како релационален и непостојан поим.Асиметријата меѓу географска и политичка Европа.Југоисточна Европа како нов Ориент.Коњуктивот на припадноста.Позитивна и негативна имагологија на границата.Гранични култури.Внатрешна лимиалност.Културен амбигвитет и меѓупростор.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		15
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		-
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		65
		16.2	Самостојни задачи		50
		16.3	Домашно учење		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		_бодови	
	17.2.	Успешно реализирани лаборато-риски/аудиториски вежби		_бодови	

	17.3.	Активност и учество	бодови			
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа	_бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Едвард Саид	Ориентализам	Магор	2003
		2.	Gil Anidjar	Jevrejin, Arapin-istorija neprijatelja	Beokrug	2006
		3.	Vesna Golsvordi	Izmisljanje Ruritaniје - imperijalizam maste	Geopoetika	2005
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mariја Todorova	Dizanje proslosti u vazduh	XX vek	2010
		2.	Бранислав Саркањац	По свое	Макавеј	2009
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	РОД И ЖАНР			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	2023-2024	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	д-р Елизабета Шелева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): анализа и толкување на феноменот на егзилот (прогонството) и културната дијаспор во современите литературни жанри низ призмата на родовата типологија.				
11.	Содржина на предметната програма: Типолошки пресек меѓу родот и жанрот.Егзилот како архетипска фигур на културолошките проучувања.Егзилот како прогонство во друга средина (култура) и како експатријација.Мигрантите како метафора.Внатрешен егзил.Културна дијаспора.Домот и загубата на домот - рекурентен мотив во постмодерната литература .Егзилијарно писмо.Меѓуродовост и меѓужанровост.Дислокација и де-територијализација.Повеќекратни припадности и идентитети.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, презентација на семинарски трудови				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		15
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		-
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		65
		16.2	Самостојни задачи		50
		16.3	Домашно учење		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		бодови	
	17.2.	Успешно реализирани лаборато-риски/аудиториски вежби		_бодови	
	17.3.	Активност и учество		_бодови	
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		_бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература (до три)					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Svetlana Bojm	Buducnost nostalgije	Geopoetika	2005
		2.	Edvard Said	Reflections on Exile	Granta Books	2000
		3.	Армандо Њиши	Компаративна книжевност	Магор	2006
	22.2	Дополнителна литература (до три)				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Елизабета Шелева	Дом/идентитет	Магор	2005
		2.	Ketrin Halpern	Identitet(i)	Clio	2009
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КОМПАРАТИВНИ ИНТЕРМЕДИЈАЛНИ ТОЛКУВАЊА: ФИЛМОТ, ФОТОГРАФИЈАТА И КНИЖЕВНОСТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за книжевност-ОПШТА И КОМПАРАТИВНА КНИЖЕВНОСТ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: ОПШТА И КОМПАРАТИВНА КНИЖЕВНОСТ			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар		Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р СЛАВИЦА СРБИНОВСКА			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата има за цел да го актуелизира историскиот развој и современата актуелност на развиени компаративни интермедијални релации меѓу сликата и вербалниот текст во епохата на дваесеттиот и особено во дигиталната епоха и добата на артифициелната интелигенција на дваесет и првиот век. Конкретна цел се практичните и интерпретативни пристапи на објаснување на компаративните релации меѓу филмот, фотографијата и книжевноста.				
11.	Содржината на програмата е заснована на конкретни примери на филмски текстови и сценарија во однос со книжевни текстови од сите жанрови, на фотографија, на техники на монтажа на сликата, на одликите на подвижните слики (Жил Делез и Феликс Гатари) и на искажувањето со зборови во доменот на книжевноста. Гледната точка, просторот, времето, ликовите и визуелизацијата на книжевните вербални аспекти на текстот и начините на нивното вкрстување во интермедијален дијалог е основата на компаративната структура на предметот на истражување. Текстовите на интерпретација на сликата и на книжевноста се истражуваат низ компаративни интерпретации на дела од различни епохи и национални и транснационални продукции.				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		20
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		40 часови
		16.2.	Самостојни задачи		40 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и			

		усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Нема			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Славица Србиновска	<i>Средба на културите</i>	Сигмапрес	2022
		2.	<i>Gilles Deleuze</i>	<i>Cinema I: Movement and Image</i> <i>Cimena 2: The Time-Image</i>	University of Minnesota Press	1986/1989
		3.	Marina Grishakova	<i>Intermediality and Storytelling (Narratologia: Contributions to Narrative Theory)</i>	De Groyter	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Francois Brunet	<i>Photography and Literature</i>	Reaktion Books	2009
		2.	Andreas Huyssen	<i>Miniature Metropolis: Literature in an Age of Photography and Film</i>	Harvard UP	2015